BUSSUM EN OMSTREKEN

[Hoofdstuk 7] uit J.H.Biegel GOILANDA PITTORESCA, Hilversum Klene 1906 blz. 31-39 vertaald door T.W.Nieboer.

De spoorweg verdeelt Bussum in tweeën, links het eigenlijke dorp, rechts in een grote halve cirkel de villakolonie 'Nieuw Bussum'. Bij de smalle uitgang tegenover het station kan men een vrolijk tafereel aanschouwen waarin de vertrouwelijkheid van het gezin de boventoon voert, vooral bij aankomst van één van de treinen die honderden forensen -om een populair latinisme te gebruiken- vervoeren : bij de hekken verdringen zich vele kinderen die enthousiast "Dag Pa!" roepen en buiten het hek wacht dikwijls de jonge echtgenote van de aangekomene, blootshoofds en vlot gekleed, vaak het wagentje meevoerend, waarin een kinderkopje opduikt, bedekt met blonde krullen. Ook de trouwe hond ontbreekt niet, die kwispelstaartend en springend deelneemt aan de huiselijke vreugde. Onderweg naar huis is er een heleboel te vertellen; het jongentje zegt tegen pappa dat de hond gemeen gedaan heeft en dat de kuikentjes uit het ei zijn gekomen. De echtgenote vertelt dan aan haar man (één van de genen die we kennen omdat we over hen gesproken hebben in het eerste hoofdstuk) dat veel rozen van de veranda zijn gaan bloeien en dat ze opdracht heeft gegeven het diner buiten op te dienen, temidden van de bloeiende rozen.

Laten we bovengenoemd gezelschap volgen en een eindje wandelen, langs de spoorweg lopend, en de weg naar 's Graveland volgen.
Als U het goedvindt, nemen we de weg van de linden, of een beetje verderop, de Wichmanlaan om, na een stenen bank vlakbij een bloemperk te zijn gepasseerd, een blik te werpen op de kleine heldere vijver van het Nassau Park, op de luxueuse villa's en villaatjes die zich spiegelen in het water; wanneer we daarna weer terugkomen op de weg naar 's Graveland, zullen we de villa "Vijverberg" zien.

Enigszins afdalend zullen we een grote beuk vinden die "Oom Paul" (Krüger) heet. Als we die rechts en daarna de vijver links laten liggen, zullen we bij de verbinding met de Koningslaan bij een houten uit Noorwegen geimporteerd huis komen.

In dit gedeelte van onze wandeling hebben we brede lanen en vele villa's waargenomen, in diverse stijlen aangelegd, alles in overeenstemming met de smaak en de financiën van de eigenaren en gelegen temidden van weelderige tuinen van 1500 tot 15 000 vierkante meter groot, die niet bangelijk door een hoge muur zijn verborgen voor de blikken van de passanten, maar van de weg afgescheiden door een simpele omheining van ijzerdraad, zodat iemand die door de lommerrijke lanen van Nieuw Bussum loopt zich links en rechts omgeven ziet door wonderschone bomen, planten en bloemen die hij naar hartelust kan bewonderen. Op een sympathieke manier is dit indrukwekkend: het vertolkt de gevoelens van gastvrijheid en gulheid van de mensen die in deze buurt wonen. Onwillekeurig dringt zich de gedachte aan ons op, dat de bewoners van dit paradijs gelukkige dagen moeten beleven, ver van de stad en van haar plagen! Nauwelijks een uur geleden hebben we gezien in Amsterdam hoe men asfalt kookt, dat walmt en overal stank verspreidt; het weinig hygiënisch kloppen van kleden,

we hebben gehoord het onaangename geluid van de ratel die de as- en vuilnisophaler aankondigt, het lawaai van de rijtuigen en de karren, het geschreeuw van de groenteverkopers, vermengd met het geluid van de draaiorgels en ons reukorgaan is er onaangenaam getroffen door de akelige lucht van het stilstaande water van de grachten. - Hiér daarentegen wordt het oog gestreeld door de schoonheid van de landelijke omgeving, het reukorgaan door de geur van planten en bloemen, het oor door het gezang van lijster, merel en nachtegaal.

Als we de Koningslaan volgen, kunnen we, bij de villa Maria's heuvel, een bezoek brengen aan een klein park en vanaf een kunstmatig heuveltje de "Meent" zien liggen,

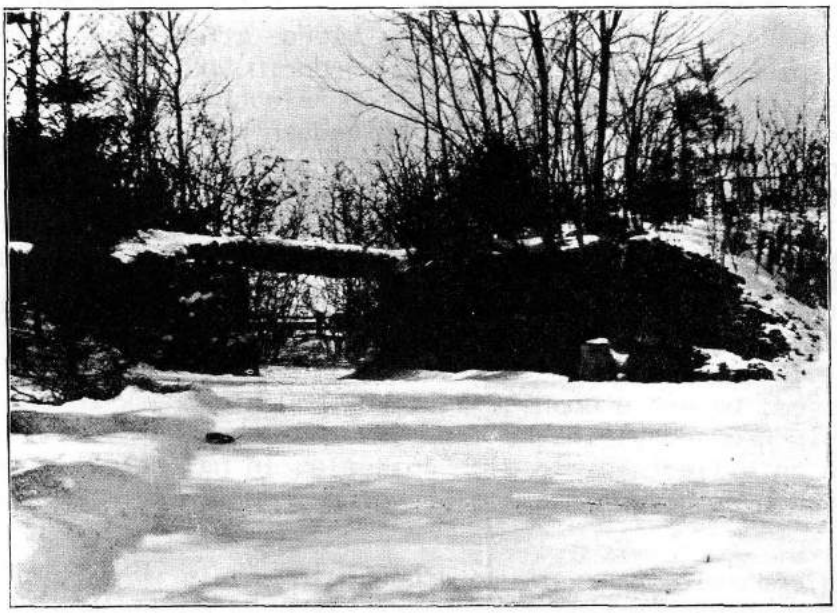

E da una collinetta artificiale, contemplare la „Meent".

gemeenschappelijk eigendom van de "Erfgooiers", de oude bewoners (boeren) van de zes dorpen van het district Gooiland, en van hun nakomelingen in rechte lijn. Over deze 750 hectare weidegrond komt van de Atlantische Oceaan een altijd fris windje dat tengevolge van de warme en vochtige golfstroom kracht en gezondheid brengt. Het lijkt dan ook geen puur toeval dat we vaak in het "Westend" weelderigheid en openbare tuinen vinden.

Als de tijd het ons toestaat, zullen we de weg naar 's Graveland vervolgen tot aan het einde van een dennebos. Voetgangers kunnen de kronkelpaadjes rechts nemen om een door weilanden omgeven rozentuin van een bloemkweker waar te nemen en verderop de tribunes van de paardenraces, een drukbezocht evenement, ook omdat het hippodroom zeer lieflijk gelegen is.

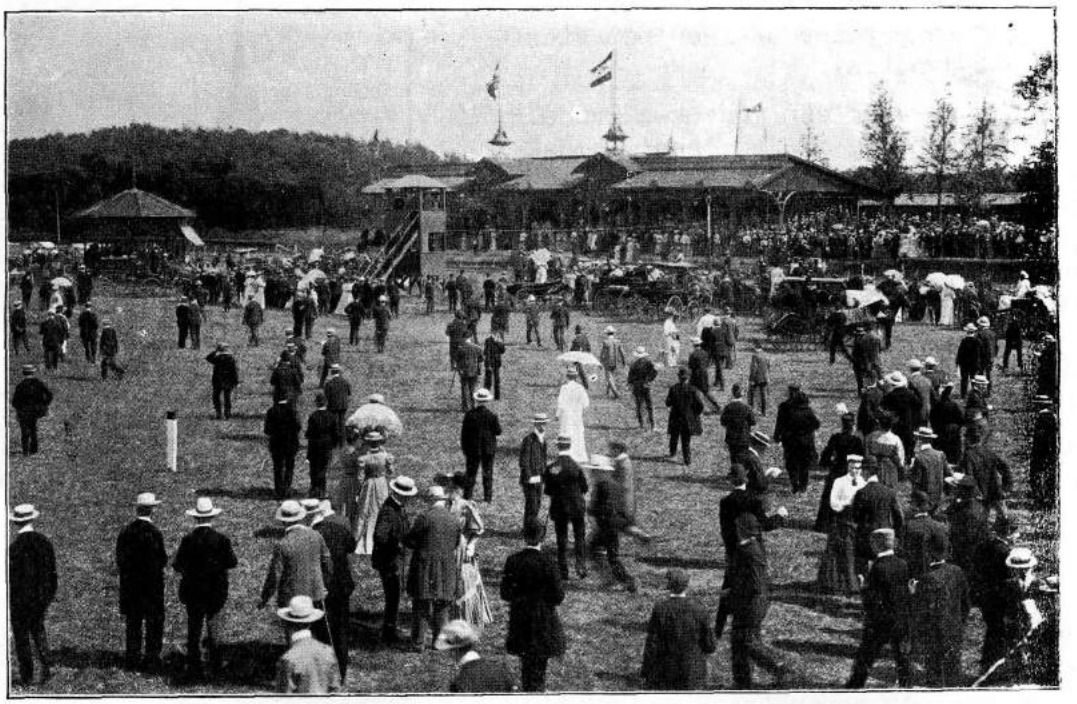

L' Ippodromo di Bussum.

Vóór de bocht van de weg, buiten de tweede militaire zone, bevindt zich de landbouw- en ambachtkolonie "Walden", maar wij zullen deze weg niet nemen, omdat we die wandeling voor morgen bewaren, maar we zullen terugkeren langs één van de paadjes, nu rechts, om uit het bos op de open vlakte te komen, de "heide" of woest land, die we oversteken via het ene of het andere voetpad om in het zuidelijk deel van Bussum aan te komen.

Deze vlakte van 2500 hectare strekt zich uit in de richting van Hilversum en Laren en bestaat uit golvend terrein dat reikt tot een hoogte van 20 - 30 meter; Maar schijnt het U niet vreemd toe, dat dit gebied op zo geringe afstand van de hoofdstad zich in dezelfde staat bevindt als in de middeleeuwen? Maar laten we mild zijn voor de erfgooiers, omdat we, eerlijk gezegd, moeten erkennen dat ook in de schaduw van de Eeuwige Stad de "agro romano" ligt, onvruchtbaar land en de Maremme [= moerassige gebieden bij Rome (TWN)], plaatsen die gewijd zijn aan de malaria. Niettemin is het bedroevend dat deze vijfentwintig miljoen vierkante meter niet in handen zijn van ondernemende personen die het gebied in cultuur kunnen brengen, gedachtig aan het hollandse spreekwoord : "Wie een boom plant zal gezegend worden door het nageslacht!"

Voordat men Bussum in komt, valt het oog aan de rechterkant op de watertoren die het drinkwater levert. Voorts zijn er aan de andere kant twee kerkhoven, één voor de katholieken en het andere algemeen. Dit bewijst dat ook in Bussum het leven niet eeuwig is, ook al zijn de lucht en het klimaat van een voortref-

felijke kwaliteit. Men moet evenwel vaststellen, dat tengevolge daarvan het sterftecijfer zeer laag is.

Dan staan wij nu vóór een indrukwekkende gemeentelijke school, ik zeg 'een', omdat er nog twee belangrijke zijn; bovendien zijn er uitstekende colleges voor meisjes en voor jongens en verder verschillende scholen, een totaal van achttien.
Het verenigingsleven is zeer uitgebreid : er zijn hier precies 78 verenigingen van verschillende aard en met verschillende doeleinden.

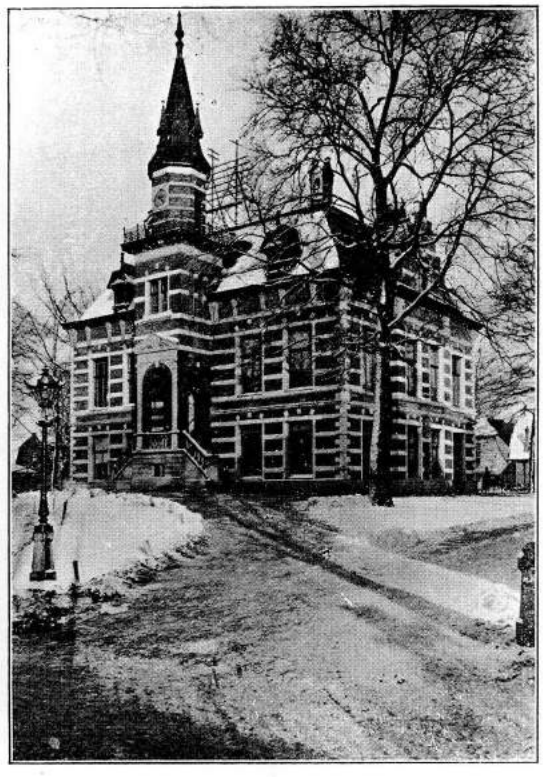

Palazzo municipale, Bussum.

Tegenover de voornaamste kerk ligt een hotel en We kunnen de lommerrijke tuin daarvan ingaan om wat uit te rusten en iets koels te drinken. Als we daarna weer weg gaan, zullen we een bezoek brengen aan het gemeentehuis en aan de kantoren van post, telegraaf en telefoon; het is ook mogelijk mooie winkels en hotels te bewonderen benevens een concertzaal en verschillende lokaliteiten voor de meest populaire spelen. 's Zomers is er ook een badinrichting, 's winters een ijsbaan. Inderdaad, ook de winter is aangenaam omdat de geneugten van het winterseizoen niet ontbreken; en omdat de straten en de lanen goed zijn geplaveid en schuin aflopen naar de zijkanten, blijven ze altijd droog en schoon en geven ze water en sneeuw geen kans er plassen te vormen en dit is op het platteland een zeldzaamheid. En aangezien de natuur nooit slaapt, biedt ook de winter veel moois om te bewonderen.

In Bussum zijn de belastingen gematigd, aangezien men, terwijl men in Amsterdam bijv. 5 1/4 % over zijn inkomen betaalt, hier niet méér betaalt dan één en driekwart procent. De woonkosten zijn niet hoog, doch de kosten van levensonderhoud voor het gezin liggen iets hoger dan in de stad.

T.W. Nieboer

NOTEN DOOR GERARD LANGEMEIJER

1. SMALLE UITGANG tegenover het Station aan de Spiegelzijde, thans Slochterenlaan ter hoogte van de Laan van Suchtelen van de Haare.
2. WEG VAN DE LINDEN = Lindenlaan. 3. WICHMANLAAN = Graaf Wichmanlaan.
4. STENEN BANK = de Van Suchtelen v.d.Haarebank, die op 26 mei 1904 onthuld werd (knipsel uit De Prins van 10-6-1904 op Documentatie aanwezig) met naam en familiewapen op het rugstuk gebeiteld. Zie verder VOORLICHTINGSBLAD van de GEMEENTE BUSSUM Jrg 16 nr. 4 van 15 mei 1986 met afbeelding.
5. VIJVERBERG bij de Nieuwe 's Gravelandseweg, thans bouw "Vijverberg Residence".
6. "OOM PAUL KRÜGERBOOM" werd geplant op het kruispunt Nwe 's-Gravelandseweg/Gooilandseweg.
VIJVER LINKS = Kom van Biegel
Op het punt Nwe 's Gravelandseweg/KONINGSLAAN liggen nu schakelbungalows. Daar op die hoek (naast het huis van Gorter) lag de villa "Furuheim", gebouwd in 1898 door Kruisweg voor de familie F. Moes-Spankler, een HOUTEN villa in NOORSE stijl.

7. Als men de Willemslaan uitloopt ziet men 'nieuw'bouw: daar op dat terrein lag MARIA'S HEUVEL. Zie artikel in SPIEGHELSCHRIFT Jrg 6 nr. 1 voorjaar 1985 met situatieschets en afbeeldingen. Het artikel eindigt: "Ons rest nog alleen de naam Heuvellaan als herinnering aan de heuvels van weleer", vgl Biegel's afbeelding van het KUNSTMATIG HEUVELTJE.
8. WEG NAAR 's GRAVELAND etc. Biegel bedoelt het laatste rechte stuk uitkomend op de Franse Kampweg. Rechts van de Nwe 's Gravelandseweg zijn nog gedeeltelijk KRONKELPAADJES.
9. BLOEMKWEKER, vermoedelijk Bloem-, boom en rozenkwekerij "Flora" van J.J.Veltman, later Roodhuysen en Rebel.
10. IN CULTUUR BRENGEN : gelukkig is de heide niet in cultuur gebracht, nu dagverblijf en wandelgebied.
11. INDRUKWEKKENDE SCHOOL = Wilhelminaschool bij het huidige viaduct, thans flatgebou".

12. KERK en HOTEL : De Rozenboom"tegenover"de Sint Vituskerk. Het hotel staat er nog, maar is niet meer als zodanig in gebruik
13. GEMEENTEHUIS : het tweede gemeentehuis van Bussum, waar thans de Nieuwe Brink ligt.
14. CONCERTZAAL : het oude gebouw Concordia.
15. BADINRICHTING aan de Frederik van Eedenweg, hoek Huizerweg.

GOLDEN TULIP JAN TABAK

"IN THE GARDEN OF AMSTERDAM"

JAN TOEBACK'S UURTJE

Het gezelligste uurtje in de Bar van Golden Tulip Jan Tabak : dagelijks van half zes tot half zeven ; dan zit het werk erop en presenteren wij U gratis lekkere hapjes bij Uw drankje.

Alle reden om daarna nog even te blijven 'plakken' .....

Jan Tabak N.V., Amersfoortsestraatweg 27, 1401 CV Bussum, The Netherlands Tel.: 02159-59911